

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Quæstio II. An Pontificis definitiones sint infallibiles absque assensu
Concilii generalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

in hoc negotio errasse, ipsumque Concilium Basileense Conciliabulum appellatur, quod fufius ostendit hic Bellarminus, ac Turcremata qui tunc vixit, aliique.

Oppones secundò, In primo Concilio ab Apostolis Hierosolymis celebrato, non Petrus, sed totum Concilium dixit; *Visum est Spiritui Sancto, & nobis &c.* Et decreta istius Concilii authoritate Ecclesie propria, non Petri nomine, ad fideles Antiochiam transmissa fuere.

Respondeo, hæc quidem gesta fuisse authoritate totius Concilii, sed non excluso Petro ejus Capite, à quo decreta illa vim & robur accipere, sicut dum modò decreta Concilii Tridentini proponuntur fidelibus nomine Concilii, id omnes intelligunt de Concilio prout in eo Pontifex includitur.

Oppones tertio Matthæi 18. Christus dixit ipsi Petro. Si peccaverit in te frater tuus, dic Ecclesie. Ergo ipsa Ecclesia in Concilio congregata, potestatem judicandi à Christo accepit.

Respondeo, præceptum illud non intelligendum de Ecclesia in universali Concilio congregata, aliàs enim impleri non posset trecentis annis post Christum quo tempore nullum in Ecclesia fuit Concilium generale. Per Ecclesiam igitur Christus hic aliud non designat, quam quemlibet Superiorem, aut Congregationem, quæ in Ecclesia legitimum judicium exerceat; rectè enim dicitur fieri ab Ecclesia, quod fit à persona publicam in ea habente potestatem.

IV. Postremò, hic extorquendum est telum quibusdam qui hoc tempore in Partibus hæreticorum se vocant Missionarios Apostolicos, nec dubitant tamen, ut evehant potestatem Principum secularium, Apostolicæ sedis authoritatem infra Concilium deprimeret: ac confidenter asserere, hanc esse Ecclesie Gallicæ certam & indubitata doctrinam.

Verùm in hoc produnt crassam Gallicarum ignorantiam, dum suam, & paucorum labem, omnibus Gallie Theologis affricare nituntur. Testatur id celebris scholæ Sorbonicæ Doctor Andreas Duvalius agens de ea sententia quæ asserit Pontificem esse supra Concilium generale, Tract. de Rom. Pont. potestate P. 4. q. 7. *Totus* (inquit) *orbis, exceptis pauculis Doctoribus, eam* (sententiam) *amplectitur; & rationibus validissimis, cum ex Scriptura, Concilio, & Patribus, tum ex principis Theologia petitis confirmatur.* Atque ita Doctor luculenter ostendit in Anteloquio §. quo pacto. Concilium Basileense, in hoc puncto Pontificiæ authoritati inimicum, ab universa Ecclesia explosum semper rejectumque fuisse, nec aliam in hoc esse fidem Gallie, quam universalis Ecclesie.

Hujus rei præclarum præbuere argumentum Episcopi Gallie, & Doctores Sorbonæ, quando Parisiis anno 1611. Prodiit libellus Anonymus de Ecclesiastica & Politica potestate, qui cum in hac questione videretur Pontificiæ authoritati adversari, Cardinalis Perronius, unâ cum Episcopis Provinciae Senonensis, & postea Aquensis Provinciae Antistites, gravi censura libellum notarunt, ac suo decreto condemnarunt. Quorum sententiam ipse Author libelli postea amplexus est, suumque errorem debite retraxit.

Designat ergo talium Missionariorum inanis illa cre-

R. P. Arsdæ. Tom. I.

dulitas, qui ut inter heterodoxos cupiditatibus suis aliquando vellicentur, nimis facile ad tales persuasiones animum convertunt.

QUÆSTIO II.

An Pontificis definitiones sint infallibiles absque assensu Concilii generalis.

I. Respondeo, & dico, Pontificem Romanum infallibilem habere authoritatem in definiendis rebus fidei pro universa Ecclesia, etiam absque Concilio generali. Hæc doctrina communis est passim inter Theologos: Contra Gersonem, & Almainum in lib. de potestate Ecclesie, Alphonsum de Castro, & Toftatum defensorii p. 2. cap. 30. Adrianum VI. antequam esset Pontifex, quæst. ult. de Confirmatione, & quodlib. 2. q. 1. cum quibus sensisse videtur Bajus, uti patet ex ejus Epist. ad Doct. Gravium data an. 1572. & aliqui Sorbonici, qui tamen non negant definitioni Pontificis etfi fallibili obtemperandum esse. Sed istorum sententia ab aliis Theologis variâ censurâ notatur, adeò ut Bellarminus hanc etiam dicat erroneam, & hæresi proximam, & plures recentiores absolute hæreticam.

Probatur hæc doctrina primò, illis argumentis quibus supra ostendi Pontificem esse supra Concilium, & nulli omnino à Christo, præterquam Petro, immediate collatam esse authoritatem infallibilem regendi, & docendi universam Ecclesiam, dum soli Petro cum successoribus determinatè, & in singulari dixit Luc. 22. *Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua, & Tu aliquando conversus confirma Fratres tuos.* Et Joan. 21. *Petre amas me? Pæce oves meas.* Et Matth. 16. *Tu es Petrus & supra hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam.*

II. Sed ne quis ulterius dicat, soli quidem Petro & successoribus collatam fuisse potestatem immediatam docendi universam Ecclesiam; potuisse tamen Christum requirere assensum Concilii generalis, tanquam conditionem sine qua Spiritus Sanctus Pontificis definitioni non assisteret.

Contrarium evincunt verba Christi superius allata, quæ cum sint absoluta, non patiuntur ullam hujusmodi conditionem opponi: præsertim cum illa gratiam ac Privilegium contineant, quod nunquam ultra Principis verba restringendum judicatur. Et verò parum Ecclesie usibus consentanea fuisset in Pontifice hæc docendi, & definiendi authoritas, si non esset ab erroris periculo libera absq; Concilio generali, quod nunquâ sine ingenti labore ac molimine, imò aliquando, obstantibus Principu dissidiis ex toto orbe Christiano nullo modo cogi potest. Hunc igitur Ecclesie universæ cætum requirere ad decidendum quamlibet fidei controversiam, ne quidem prudentiæ est humanae, multò minus providentiæ divinæ.

Sed age, si lubeat Ecclesiam universam tot itineribus toties fatigare. Demus jam grandævos illos Concilii Patres per mille viarum discrimina ab extremis oris in unum cætum, locumque cum suo Capite convenisse. Proponitur congregatis nova quæpiam fidei controversia, iur in suffragia. Sed ecce, ut sæpè factum, aliud sentiunt Patres, aliud Pontifex. Cujus hic sententiæ standum erit? Non solius Concilii, cum fatearis hujus assensum tantum requiri per modum conditionis, ut Pontificis definitio sit infallibilis.

Arsdæ
kin

Theo-
logia

Div
28

Neque admittas standum esse sententiae definitivae solius Pontificis. Quid ergo Ecclesiae in hoc Concilio consilii erit? Si tuae innitatur sententiae, re infecta iter remetiendum, & de controversiis fidei decidendis desperandum erit.

III. At ne id unquam eventurum formidemus: Probarur secundò nostra assertio, ex testimonio Conciliorum generalium, quae in Pontifice res fidei per se definiente hanc auctoritatem erroris expertem ultro agnoscunt. Illam in Leone I. iubens admittit Synodus Calcedonenfis IV. Nam priusquam Synodus illa Calcedone congregata fuisset, Leo Pontifex damnaverat Eutichetem Epistolâ Flaviano Constantinopolitano inscriptâ, quae verius encyclica sive universalis fuit. Haec cum Concilio lecta esset actione 2. Patres acclamantur; *Anathema qui ita non credit, Petrus per Leonem locutus est.* Hanc itaque Leonis Epistolam ac sententiam definitivam, tanquam certissimam fidei regulam acceperunt, eique Actione quartâ in Concilio subscripserunt. Quinimo postquam aliqui Episcopi Aegyptii, qui prius in reprobando Eutichete regeverlati fuerunt, tandem dixissent, *Anathema Euticheti, & credentibus ei*, nondum acquiescere Patres, sed iudicantes rem ex sola Pontificis sententia decernendam, denuò inclarantur, *Subscribant Epistola Leonis, qui non ei subscribit hereticus est.* Ulque aded, ex sola Pontificis immobili sententiâ, iam iudicatum esse pronuntiarunt, ita ut quemlibet ei obstitentem pro haeretico haberent. Denique tota Synodus communibus votis Actione 16. à Leone postulavit, ut suâ confirmatione decretis Concilii firmum robur adiceret: satis in hoc aperte professâ, inconcussam Decretorum firmitatem à sola Pontificis auctoritate dependere.

IV. Neque alia ceterorum Conciliorum mens & sententia fuit: patuit ea in Constantinopolitano II. Actione 4. erga Pontificem Agapetum in causa Anthimi: nec minus in Synodo VI. actione 18. erga Agathonem, de cuius ibi litteris tota Synodus ait, *Quos, ut à summo Apostolorum vertice divinitus conscriptus agnoscimus.* Nec in Synodo VIII. erga Adrianum II. ac Nicolaum I. ubi actione 5. de sententia Photii sic denunciatur: *Neque nos sanè novam de illo iudicii sententiam ferimus, sed iam olim à Sanctissimo Papa Nicolao, & successore illius Adriano pronuntiatam, quam nequaquam possumus immutare.* Si Synodus Pontificis sententiam immutare non potuit, ergo agnoscit eam immutabilis esse veritatis. Sed ne in proferendis aliorum Conciliorum monumentis sim prolixior, tantum adjungo brevem Concil. Trident. confessionem de Baptismo Sess. 7. can. 3. *Ecclesia Romana autem non nisi ratione Pontificis est Magistra ceterarum.* Quid verò aliud hoc est, quam soli Pontifici competere infallibile in docenda Ecclesia magisterium.

At, inquit, quaedam Pontificum definitiones inter se pugnare videntur. Repono breviter, non pauciores in Conciliis, imò in Sacris litteris antilogias in speciem apparere: an ideo his, aut illis sua concidit auctoritas? solvit illas facile Bellar. & Amicus tom. 4. disp. 7. sect. 2.

V. Postremò; vim habet insuperabilem constans Ecclesiae toto orbe diffuse consensus in acceptandis omni aëvo Pontificum decretis, quibus graviore quaedam haereses profligatae fuerunt, etsi ea nullius fuerint generalis Concilii assensu corroborata. Constat enim primò, iam inde à tempore Apostolorum, nullum in Ecclesia coactum fuisse Concilium generale usque

ad Nicenum I. sub Sylvestro Papa, quartò demum post Christum saeculo: & tamen primi Pontifices ante Sylvestrum, contra emergentes haereses plurimas fidei, morumque controversias irrefragabili auctoritate definirunt. Damnarunt enim illi, & haereticos declararunt Cataphrygas, Montanistas, Marcionistas, Novatianos, ac Sabellianos, eosque ab Ecclesiae corpore separarunt.

Post tempora Concilii Niceni, quis ignorat quam graves in Ecclesia haereses fuscitarunt Pelagiani, Semipelagiani, Priscillianista, Berengarius, Petrus Oxoniensis, alique, quorum errores soli Pontifices absque Concilio generali proscripserunt, atque horum decreta omnes toto orbe fideles inviolabili fide sibi suscipienda esse non dubitarunt. Ac in Pelagiana quidem haeresi profliganda suum, sui que aevi sensum ac sententiam aperte depromit Gelasius Papa *Epistola 4.* Quid, inquit, tendimus ultra definita majorum? aut cur nobis non sufficiunt? an forte nescitis hanc haeresim de qua loquimur, ab Apostolica dudum sede per beatae memoriae Innocentium, ac deinde Zozimum, Bonifacium, Celestinum, Sixtum, continuus ac incessabilibus sententiis fuisse prostratam.

His superiori saeculo successere Leonis X. decreta contra Lutheri errores sancita, & ante coactum Tridentinum magno omnium, praeterquam Lutheranorum, consensu recepta. Subierunt & nostro aëvo, contra Janseii dogmata, Urbani VIII. aliorumque Pontificum Innocentii X. & Alexandri VII. nota satis orbi Christiano Diplomata, de quibus tamen cogimur, si boni Ecclesiae filii esse velimus, ut Gelasius, pronuntiare: Quid tendimus ultra definita Majorum? aut cur nobis non sufficiunt? an forte nescitis hanc haeresim (de qua loquimur) ab Apostolica dudum sede per beatae memoriae *Urbanum* ac deinde *Innocentium & Alexandrum* continuus ac incessabilibus sententiis fuisse prostratam. Hec illius primævi & aurei saeculi, aurea vox, & doctrina fuit: nescio quid ferreum, ac priscis incognitum subinde minatur nostra aetas, quoties contra supremi Pastoris vocem obdurefcit. Desicere non potuit in Romanis Pontificibus pristina illa, & à Deo promissa in docendo auctoritas, an ergo defecit in obluantibus primæva observantia?

VI. Admittunt igitur more majorum passim Doctores Catholici, Pontificis etiam absque Concilio auctoritatem erroris expertem, supra assertam: & hanc extendunt ad decisionem indubitatae omnium controversiarum, in quibus è Cathedra alterutram partem pro universa Ecclesia definit.

Emerferunt tamen recentiores quidam Theologi, qui huic amplitudini Pontificiae potestatis novos limites apponere moluntur. Quamvis enim admittant Pontificem in definienda Juris quaestione errare non posse, volunt tamen in Quaestione facti, etiam quando Ecclesiam universam è Cathedra docet, errori obnoxium esse. Et ut securi sint ne ab hac doctrina validiori freno cohibeantur, negant etiam Concilio generali auctoritatem indubitatae in *Facti* quaestiones concedendam. Hinc si quando de alicujus Personae erroribus, de sensu Libri, de mente Autoris, & alius hujusmodi, controversia nova oboritur, ut sententiam sibi metuendam declinent, liberè pandunt ad *Facti* quaestiones effugium, hoc se clypeo contra Pontificum ac Conciliorum decreta, & anathemata tuos arbitrantur.

VII. Sed

VII. Sed levius ferendum foret, si hujus doctrinæ lumen tantum, quibus nata est, finibus contineretur. Latè nimium illa serpit, dum transit oceanum, & ad Apostolicos quoque Missionarios penetravit, quorum aliqui suis etiam Scriptis hoc contagiosum virus insperferunt. Nec dubitarunt, in alio genere causæ ac controversiæ, contra Pontificum decreta ac censure, hanc Facti quæstionem obtendere; & ipsos etiam Sectarios, hoc prætextu, Pontificiæ potestati in multis subducere. Ne igitur alii hoc nixi medio apud ignaros aditum sibi ulteriores aperiant, hic brevis hujus controversiæ expositio illis opportunè obicitur.

QUÆSTIO TERTIA.

An Pontificis in definiendo auctoritas infallibilis extendat se ad omnes tam juris, quam Facti quæstiones?

RESPONDEO & dico, Nullum errorem cadere posse in doctrinam quam Pontifex auctoritate summâ definit, & proponit universæ Ecclesiæ, sive illa Juris, sive Facti quæstionem contineat.

Nolo probare hanc assertionem argumentis prolixioribus. Ex unico principio jam stabilito rem hanc dilucidè breviterque conficiam.

Certum est fide divinâ omnibus Catholicis, Ecclesiam universam, cujus caput est Romanus Pontifex, non posse in credendo errare; quod supra contra Sectarios firmavi. Atqui si definitio Pontificis in doctrina Facti esset obnoxia errori, in eundem errorem trahe-retur universæ Ecclesiæ. Ergo in proponenda Ecclesiæ hujusmodi doctrinâ non potest Pontifex errare.

Minor probatur. Quia de facto Pontifex summâ potestate aliquid definiens in quæstione facti, distinctè, & sub anathemate mandat id credi & recipi ab universâ Ecclesiâ, eo tenore quo procedit in quæstione juris; & tota Ecclesiâ tenetur ejus mandato obtemperare. Ergo si Pontifex in definiendo Facti quæstione esset fallibilis, absolute posset, imo deberet universâ Ecclesiâ in eundem errorem induci.

En quo pertingat noxius error! qui dum in Facti quæstione Pontificis auctoritatem convellit, eadem ruinâ involvit universam Ecclesiam, ipsam columnam, & firmamentum veritatis.

II. Hanc verò in Pontifice circa Facti quæstiones inviolabilem potestatem ab Ecclesiâ agnitam semper, receptamque fuisse, ex suis ipsâ monumentis testabitur, ex quibus sufficit pauca, eaque recentiora proferre.

Sunt hæc Facti quæstiones: An cum corpore Christi remaneat panis substantia in Sacramento Eucharistiæ: An Christus aquam vino miscuerit in ultima cena: An per Baptisimum & Confirmationem imprimatur character Sacramentalis: An Ecclesiâ antiquissimis temporibus usâ fuerit Indulgentiis: An Deipara semper Virgo permanserit: An eadem per totam vitam ex speciali privilegio vitaverit omnia peccata etiam venialia &c. Has verò quæstiones Leo X. Pontifex per suam Bullam contra modernos Hæreticos resolvit, ac definivit, suamque definitionem universæ Ecclesiæ sub anathemate credendam proposuit, idemque postea in Concilio Tridentino præstitum fuit. Contra hanc Pontificis definitionem nemo orthodoxus accepit, nemo ad Facti latebras confugit, nemo in his quæstionibus sine erroris periculo deciden-

dis, præter Sectarios, summi Pastoris auctoritatem in dubium revocavit.

III. Hanc igitur semitam in aliis Facti controversiis teneat necesse est, qui non cupit novo exemplo à præcis Patrum vestigiis, & veritate deviare: quod ni faciat nullum fidei controversiis, nec in Romana quidem Ecclesiâ, exitum inveniet. Faciamus enim, insurgente novâ adversariorum oppugnatione, Pontificem aut Ecclesiam pro fidelium pace aliquid definire, exempli gratia, Deiparam nunquam actu peccasse: nunquâ contraxisse maculam originalem: Lutherum non fuisse à Deo missum. Quam facile foret omnem hujus definitionis vim evertere, opponendo, hic involvi quæstionem Facti, hanc non esse materiam fidei, Pontificem in his summâ auctoritate decidendis potestatis suæ limites excessisse. Sæpe enim, an quæstio aliqua factum involvat, à sola nominis lite dependet. Quisquis igitur non inanes lites, sed potius expeditam fidei semitam inquirat, huic Regulæ insitit necesse est: Pontifex aliquid definivit, & Ecclesiæ credendum proposuit; ergo id potuit definire. Parum enim utilis foret Spiritus veritatis in Ecclesiâ perpetuò mansurus, si permitteret Christi Vicarium suo nomine, & summâ auctoritate aliquid universæ Ecclesiæ proponere, quod per suam assistentiam ab erroris periculo non vindicaret.

IV. Neque huic doctrinæ adversatur Bellarminus Lib. 4. de Pont. c. 2. aut Doctores alii qui tradunt Pontificem, etiam ut Pontificem, & cum Concilio generali errare posse in controversiis facti particularibus, quæ ex informatione testimoniisque hominum præcipuè dependent. Non enim admittunt illi quod Pontifex summâ potestate pro universâ Ecclesiâ aliquid definiens possit esse obnoxius errori: sed tantum docent, Pontificem etiam ut Pontificem, per modum judicis privati, errare posse in controversiis facti particularibus, uti dum aliquem excommunicat, suspendit, damnat, aut absolvit, potest fieri ut innocentem damnet, aut nocentem absolvat: quia in hujusmodi judicio non exercet officium Pastoris universalis, neque in his, si erret, tota Ecclesiâ in errorem inducitur, quia veritas talis sententiæ non proponitur definitivè tanquam ab universâ Ecclesiâ sub præcepto recipienda. Dicitur tamen actus illos exercere, tanquam Pontifex quia robur suum habent à Pontificia potestate, à cujus sententiâ ad aliud tribunal appellari non potest. Hoc igitur sensu intelligendus est Bellarminus, nec non Baronius, & Spondanus, dum in historia Honorii admittunt Pontificem & Concilia in quæstione facti errare posse. Et de Bellarmino quidem satis id aperte colligitur ex verbis, quæ loco supra citato præmittit, ubi tradit sententias Pontificum interdum, Versari in rebus particularibus quæ ad paucos pertinent, quales ferè sunt omnes controversiæ facti, ut an talis sit promovendus ad Episcopatum, an jure fuerit promotus, an videatur deponendus &c. Harum enim quæstionum decisio ex informatione testimoniisque hominum præcipuè dependet, non ex Spiritus sancti assistentia, quæ tantum Pontifici definiendi, & universam Ecclesiam docenti, promittitur.

Ex dictis hæctenus dilucidè sequitur, Nunquam fieri, aut sperari posse, ut aliqua eadem propositio live in materia juris, live facti, semel ab Ecclesiâ aut Pontifice damnata, postea definiatur ut vera, vel contra, ut præclare deducit P. Bruno Neusser vir eximie doctus, in suo Prodromo Velitari p. 1. cap. 3.

QUÆ-

Ars de Kin

Theologia

D. IV

28